

TELEGRAFUL ROMAN.

Apere Marția, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERȚIUNILE

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori
30 fl. rëndul cu litere garmond — și timbru de 60 fl.
pentru fie-care publicare.

Disolvarea parlamentului maghiar și alegerile nouă dietale.

Unul dintre cele mai de căpetenie gravamine ale Românilor din Transilvania a fost și este pân' azi, legea excepțională electorală. De un pătrar de véc, adusă în paguba noastră vedită, nu s'a găsit nici un guvern din câte s'au perondat dela 1874 încôce, ca să o modifice.

După semnele ce avem aici actualul guvern n'are să și frământe capul cu prezentarea unui proiect de modificare și acesta nu dór, că nu ar fi conșciu de nedreptățile ce conține, ci din simpla causă, că n'ar fi în stare să facă alta, care să conțină mai multe favoruri pentru elementul domnitor și mai multe restricțiuni pentru poporul băstinaș, marea majoritate a locuitorilor din Ardél.

Nobilii séu nemeșii cari votéză pe basa legilor din 1848 încă nu s-au stêns și pe anul trecut mai erau trecuți în listele electorale în Ardél preste 27.000 alegători, cari nici în vèrtutea averi, nici în vèrtutea inteligenței nu ar avea dreptul de alege — și de dragul acestora legea trebuie susținută în forma ei actuală.

Un exemplu și ne va lămuri mai bine întrégă situația.

În Ocna Sibiului sunt conscriși 233 alegători dietali. Din acestia 53 mai sunt nemeși unguri, fără nici un titlu de a puté sta în rëndul alegătorilor — iar alegători maghiari pe baza intelctului ori dărei abia sunt 70. — Români din Ocna Sibiului — în moment ce s'ar scóte cei 53 îndreptățiți la vot numai pe baza legii din 1848, ar fi în majoritate covârșitoare, azi însă stau 110 români față de 123 magiari, căci numărul total este 233 alegători.

Lucrurile aceste le țin în evidență cei dela comitatul Albei inferioare, le notifică ministrului de interne în tot anul și i dau să înțelégă, că nu cumva să modifice legea, că cercul e perdut și ajuns pe mâna valachilor.

Asemenea să are lucrul cu cercul Ighiului din acelaș comitat. Români ca populațiune sunt o masă compactă, chiar și numărul alegătorilor este mai mare al românilor ca al maghiarilor în acest cerc electoral.

Cum însă guvernelor și mai ales domnilor le trebuie cercuri de căpătuală pentru ómeni de ai stăpânirii, le vine bine, că nemeșii din Oeșdea, meseriași și evreii din Zlatna alătura cu nemeșii din Benic și cei din Ighiu — fac aprópe jumătate din numărul alegătorilor cercului Ighiu — și mai punénd și roful asupra primarilor nostri, asupra notarilor, de silă bucurosi Români din serviții publice cedéză forței ce li să face, iar guvernul triumféză și aci, triumféză în Vințul de jos unde tot acesta e starea lucrurilor, și după chipul arătat pe întrégă linia.

Eată deci de ce nu ne facem noi nici o nădejde, că guvernul să va grăbi să modifice legea.

Ni se va face obiecțiunea, că și români să bucură de același favor — dar obiecțiunea acesta nu e la felu.

Cercul Arpașului e cerc curat românesc. Pe basa dreptului vechiu, după dreptul de nemeși votéză 993 alegători, pe basa censului de dare și intelectului 304. Și unii și alții sunt români și acesta e unicul cerc dór în întrégă țera unde abia vro 10—15 evrei trimiși dela sate au drept de alege și nici un român nu reclamă pe cei 993 alegători inscriși pe bazele din 1848, pentru că majoritatea și aprópe unanimitatea alegătorilor tot numai români o fac și casul acesta excepțional n'are să fie normativ pentru cei ce se ocupă cu afaceri de interes public al statului.

Disolvarea parlamentului și alegerile nouă pe noi ne află tot în situațiunea de mai înainte, în situația penibilă ca să nu ne putem valida după numărul nostru, după vrednicia noastră și după jertfele ce aducem pentru susținerea statului.

Guvernul nu ș'a dat silința ca să ne facă posibilă întrarea în alegeri, prin o lege europeană cum i ar fi zis dl Ioan Slavici.

Ne a lăsat cu censul electoral excepțional, cu cercurile arondate pe sprânciană, cu nemeșii după cap și de bună sémă, că baionetele și părălele n'au să jóce rol neînsemnat nici în vitórele alegeri cu tótă legea despre judicatura Curiei în afaceri electorale. Și cu tóte aceste rele, cu tóte aceste miserii, noi în basa programului nostru, am fi detori să pledăm pentru abandonarea pasivității și întrarea în luptele electorale.

Nu e bine credem noi să lăsăm poporul de capul lui, nu e bine, ca să dăm cercurile electorale pradă tuturor veneticilor, cari n'au nici un titlu de a fi investiți cu mandatul de deputați dietali.

În vastul comitat românesc al Huniádorei, în comitatul Albei de jos, al Făgărașului, Sibiului, Bistrița-Năséud și în genere acolo unde români să pot organiza să ducă lupta n'ar fi nici un păcat să ne încercăm norocul, cu candidați români.

Am puté pune odată la probă că încât au fost enunciatele prim-ministrului nostru sincere și loiale — că se guvernéză după „lege, drept și equitate”, și de s'ar adevéri că tóte sistemele de guvernament tind la nimicirea noastră politică, — am avé un motiv mai mult să facem cea mai strașnică opoziție guvernului pe întrégă linia.

Denunțianților și celor ce trăesc din meseria spionagiului le am smulge cea mai puternică armă din mână, arma cu care ne presintă pân' Sus ca popor cu aspirațiuni monstruóse, ca ómeni, cari gravităm înafară și tindem la distrugerea întrégității statului.

Guvernul nu va mai avé cuvânt, ca să justifice nelegiurile și persecuțiunile ce le îndreptă contra noastră, pentru-că nu noi purtăm vină, dacă nu ni mai e permis să avem nici o aspirațiune de a ne valida ca cetățeni loiali ai statului — ci răspunderea trebuie să cadă în socotéla tuturor guvernelor maghiare câte s'au perondat, cari ne au scos din viața constituțională și ne a făcut imposibilă participarea la afacerile publice din stat. Scim noi bine, că vederile noastre au

să întâmpine furtună și neîncredere mai ales în cercurile vechilor pesimiști dar isbânzile ce le pot aréta aceștia pe terenul politic în anii din urmă și mai ales cu politica de pasivitate nu-i îndreptătește cu nimica să se năpăstuiască asupra noastră. Nici odată români din Ungaria nu au fost osândiți la un rol mai modest și umilitor ca acum — și știe D-zeu, dacă se mai dá ocaziune binevenită de a ne apropiia de guvern mai cu înlesnire ca acum, când premierul statului voește să cârmuiască țera cu dreptate, abandonénd forța și terorismul antecesiorilor săi.

Încât curentul șovinist, opiniunea publică maghiară i-va face imposibilă guvernarea pe basa equității, vom avé cu o dovadă mai mult, că maghiarii sunt element neaccessibil pentru principii de umanitate și dreptate și ce nu ne dau ei în cale legală avem drept să ne luăm noi.

Ca să ameliorăm procesul de desvoltare în această direcțiune, atérná dela noi, dela puterea de resistință ce vom puté opune tendințelor ce să manifestéză pentru nimicirea noastră și mai pre sus de tóte atérná dela jertfele ce vom ști aduce pentru cauza culturii poporului nostru.

Partea din urmă e partea cea mai slabă a noastră și acesta o știu fórté bine cei ce și dau silința ca să ne cunóscă.

Apelăm la toți fruntașii nostri, ca să ne dea dovezi că voesc ori nu, să pună capét stării umilitóre în care ne găsim? Dór se va face și la noi loc unui curent mai sênătos și mai priincios și ar fi bine ca să ajungem și noi odată să putem tacea pe ómeni după fapte, ear nu după vorbe.

Raportul general al senatului episcopesc.

Nr. 3160 Epitr.

Venerabil Sinod archidieceșan!

Despre activitatea senatului episcopesc în decursul anului expirat 1899, ne luăm voiă a presenta următorii

Raport general:

În decursul anului, senatul episcopesc a ținut 46 ședințe, dintre cari 37 ordinare și 9 extraordinare.

Piesele întrate și împărțite la competența senatului în număr de 4,329 s-au rezolvat tóte cu finea anului și respective în primele zile ale anului curent afară de rațiocinii, despre cari dăm sémă mai târziu.

La acest loc trebuie să constatăm, că agendele episcopesci arată o continuă desvoltare și după natura lor delicată impun organelor dela Epitropiă pre lângă răspunderea morală și răspundere materială.

În anul acesta suntem în poziție a mai constata înveselitoriul fapt, că rațiociniile fondurilor și fundațiilor centrale încheă operațiunile fără deficite — ear întréga avere evaluată la suma de 2.389,255 fl. 31 cr. arată față cu trecutul un spor de 48,474 fl. 57 cr.

Despre obiectele mai importante asupra cărora a avea să se pronunțe Venerabilul sinod — presentăm rapórté speciale, și anume

despre esecutarea concludeslor sinodului Nr 19, despre concludul Nr. 65, concludul Nr. 69 și 78, — concludul Nr. 76 s'a esecutat întocmai, — ear concludul Nr. 88 din 30 Aprile întâmpina greutăți la esecutare din cauza că stă în contrazicere cu Regulamentul pentru afacerile interne § 4.

I.

1. Starea fondurilor și fundațiilor cu 31 Decembre 1899 este evidentă din rațiociniile anului, care se promovéză cu raport separat instruit și cu concludul sinodal Nr. 86 din 1897 referitor la rentabilitatea realităților archidieceșane.

2. Numérariul realizat din venite și din sortarea valorilor noastre s'a investit din nou:

Pe basa concludului consistoriului din 15 Maiu Nr. 697 Epitr. s'au investit 27,000 fl. ca depunere cu 6% la institute de credit și economii bine accreditate.

Hártii de valóre s'au cumpérat în vèrtutea concludului din 7 August Nr. 5925 Epitr. și a concludului din 20 Novembre 1899 Nr. 9258 Epitr. în număr de 50 mii florani, cari s'au contat în favorul fondurilor pre séma cărora s'a făcut cumpérarea, și respective depunerile.

Din fondurile archidieceșane s'au mai acordat anul trecut și împrumuturi comunelor bisericesti; Șieul-mare, Petroșeni, Geaca, Tohanul-nou, Cricău, Bernade în sumă de 6750 fl. pe lângă garanță solidară a tuturor membrilor comitetului parochial cu 6% interese și împrumutul li s'a dat mai cu sémă ca să potă termina bisericii și școli începute.

3. Pentru alimentarea fondului general administrativ în scopul acoperirii salariului archiepiscopesc și al dotațiunei protopresbiterilor s'au luat din bun timp măsurile pentru încassarea sidoxiei și esecutarea concludului sinodal Nr. 76 din 1899.

Cu cerculariul din 20 Iuliu Nr. 5,228 Pres. — s'a încunoiștințat tóte organele noastre despre suma, cu care are să contribue fiecare parochie, și li s'a demandat ca în 60 zile să administreze banii la cassu archidieceșană.

Pre de altă parte consistoriul a întrevénit și la guvernul țerei pentru ca să deoblige pre organele administrative ca să ne vie în ajutoriu la încassarea taxelor.

Cu rezoluția din 2 Octombre 1899 Nr. 59,368 ministrul de culte a și îndatorat pe tóte municipiile ca să efeptuiască încassarea — și după expirarea termenului pus de aici ne am și adresat cu rugare pentru intervenție. Cu puține excepțiuni tóte comitatele au luat asupra lor îndatoririle impuse; ear' cu unele stăm în pertractări și probabil vom ajunge la înțeles. Până la finea anului s'au încassat 9,214 fl. 79 cr., ear' restanța cu finea anului a rémas 10,499 fl. 62 cr., din care sumă s'a încassat până la 1 Aprilie a. c. 4293 fl. 49 cr., deci cu totul s'a încassat 13,508 fl. 28 cr. și a remas restanță de 6202 fl. 13 cr. Acesta încassare ne-a făcut posibil se votăm protopresbiterilor suma de 8800 fl., să achităm salariul archiepiscopului și să solvim pozițiile bugetare votate de sinod.

Deficitul l'am potut însă delătura numai prin cele 10%, cu care au contribuit fondurile ca taxă administrativă și cu suma ce s'a dat până aci ca paușal de cancelarie protopresbiterilor.

Presentăm sub /2 o consemnare despre prescrierile și încassările făcute după protopresbiterate, din cari să póte vedé că în unele părți s'au încassat sidoxia aprópe complet dela tóte comunele, în altele din mai puține comune.

In Tipografia și Librăria archidiece-
cesană Sibiu, se află de vânzare:

Academia română Discursuri de recepțiune XXI.

Archiepiscopul și metropolitul
Andrei baron de Șaguna

Discurs rostit la 13/26 Martie
1900 în ședință solemnă
sub președința

M. S. Regelui

de
Nicolae Popea

episcopul Caransebeșului

cu Răspuns de

Dimitrie A. Sturdza

secretar general al Academiei Române

Prețul broș. inclusive porto postal
60 bani.

In Tipografia și librăria archi-
diecesană Sibiu, se află de vânzare:

Cuvântări bisericesti

de

Dr. Theol. George Popoviciu
protopresbiter ort. român în Lugos
broș. à 3 cor., sau lei 3.50.

Religiune și știință,

disertațiune

de același autor

broș. 50 fil;

și

Cuvântări bisericesti

de

Massillon, episcop de Clermont și mem-
bru al acad. franc.

traduse prin

Ioan Genț

paroch gr. cath. în Haieu,

Tom. I broș. 5 cor. sau lei 6.50

Op. premiat de Academia Română.

Semințe din Agrul lui Christos.

Cuvântări bisericesti

de

Zacharia Boiu,
asesor consistorial, protopresbiter etc.

Cu binecuvântare arhierescă.

Tom. I.: cuvântări la toate Duminicile de preste an.

„ II.: „ „ prasnicele și sărbătorile,
precum și la casuale bisericesti.

„ III.: cuvântări la înmormântări, parastase etc.,

Prețul fiecărui tom 3 corone și porto postal.

Se află de vânzare la autorul și la

Tipografia și librăria Archidieceșană
Sibiu.

Indispensabilă pentru fie-care știutor
de carte este cartea intitulată:

Datorințele și drepturile purtătorului de dare,

ce se poate procura dela

Librăria archidieceșană,

Prețul 1 C. 20 fil. + porto 10 fil.

Cuprinde tot felul de îndrumări,
cum se procedează la cumpărări și ven-
zări de proprietăți, realități, ca să nu
plătim dare decât numai câtă se cuvine,
cum să ne scăpăm de darea care nu
cade în sarcina noastră, ce drepturi sunt
împreunate cu plățirea dării, etc.

Din Tipografia și librăria archidiece-
șană, Sibiu, se poate procura:

Din vremuri apuse,

de

Iudita Secula n. Truța.

Broș. à 50 cr.

In Tipografia archidieceșană
a apărut:

ACAFTISTUL

Preasântei

Născătoare de Dumnezeu

și

alte rugăciuni

urmate de Sinaxarin pentru tot anul și Pășchalie.

Un volum de 368 pagini 8°.

Prețul simplu legat . . . fl. —.85
jumătate până . . . „ 1.05
în piele roșie . . . „ 1.25
Ediția fină în piele neagră . . . 2.—
piele chagrin . . . 2.60
în mătase . . . 3.85

Se află de vânzare la

Librăria Tipografiei archidieceșane,
Sibiu.

Consemnarea

tuturor celor 50.000 câștiguri

Cel mai mare câștig în cel mai favorabil caz

1.000.000 Kronen

Speziell sind die Gewinne wie folgt eingetheilt.

Kronen	
1 Prämie mit	600000
1 Gew. à	400000
1 „ „	200000
2 „ „	100000
1 „ „	90000
1 „ „	80000
1 „ „	70000
2 „ „	60000
1 „ „	40000
1 „ „	30000
5 „ „	25000
1 „ „	20000
3 „ „	15000
31 „ „	10000
67 „ „	5000
3 „ „	3000
432 „ „	2000
763 „ „	1000
1238 „ „	500
90 „ „	300
31700 „ „	200
3900 „ „	170
4900 „ „	130
50 „ „	100
3900 „ „	80
2900 „ „	40
50,000 Gew. u. Pr. im Betrage	13.160,000

Bănuț în Baar zahlbar.

Să ajutăm norocului!

Deja mulți s'au fericit

prin cumpărarea unui los dela noi!

Loteria cea mai bogată în sance este
loteria de clasă privilegiată reg. ung., care
va începe în curând iarăși. Din

100.000 LOSURI vor fi trase **50.000**

câștiguri, așadară jumătate sunt câștiguri.
din toate losurile, precum se vede și din
lista de câștiguri alăturată, nici o loterie
din altă țară nu are în raport cu această
așa câștiguri considerabile.

Cel mai mare câștig în cazul cel mai
norocos este

Un milion corone.

Cu totul vin treisprezece milioane 160.000
corone la tragere. Totă întreprinderea
stă sub supravegherea statului.

Contribuția pentru losurile originale
pentru clasa primă conform planului este:

pentru o optime ($\frac{1}{8}$) fl. —.75 sau C. 1.50
„ un pătrar ($\frac{1}{4}$) „ 1.50 „ „ 3.—
„ o jumătate ($\frac{1}{2}$) „ 3.— „ „ 6.—
„ un întreg ($\frac{1}{1}$) „ 6.— „ „ 12.—

și se trimit cu rambursă sau trimițându-se
prețul lor anticipativ. Planuri oficiose gra-
tuit. Tragerile se vor ținea în 17 și 18

Mai a. c. Comande pentru losuri originale
rugăm a trimite direct la noi până în

17 Maiu a. c.

Banca
A. Török & Co.

Budapesta, V. Waitznering 4/a.

Filială: Museumring 11.

Multe și foarte mari câștiguri am solvit
noi prea stimatei nostri clienți și
anume în timp scurt preste două mi-
lióne corone. [44] 8-8

Lucrul solid, durabil și elegant.

Subscrișul am onoare a aduce la cunoștință on. public, că
m'am strămutat din strada Măcelarilor nr. 37

în Piața-mare nr. 5,

unde în lucrătórea mea de păpucărie efectuesc tot fe-
lul de încălțăminte pentru domni, dame și copii, pre-
cum și tot felul de reparaturi cu prețurile cele mai
moderate; oferesc totodată spre mulțumirea tuturor marfă
solidă și prompt esecutată.

Atrag atențiunea on. public că m'am hotărît — de aci
încolo — a cerceta toate târgurile de țeară din Ardeal, servind
cu lucru bun și durabil esecutat în lucrătórea-mi
proprie, ear' nu marfă de prin fabrici, precum fac
mulți alții.

Recomandându-mă spriginului binevoitor, sum

Sibiu, în Maiu 1900.

cu distinsă stimă

[55] 1-6

Constantin Dragoș,
măestru pantofar.

Marfă gata din materialul cel mai bun.